

Zlyhávanie a transplantácia srdca

Juraj Fabián, Eva Goncalvesová, Ivana Štefanková

1. vydanie. Bratislava: Herba 2007: 312

Žijeme v časech, keď sa nedostatok študijnej literatúry pre pregraduálnych aj postgraduálnych študentov, s ktorým sme boli v minulosti neraz konfrontovaní, stáva minulosťou. Možnosť získať finančné prostriedky z rozličných zdrojov v ostatných dvoch desaťročiach mala za následok vykrytie mnohých literárne nezmapovaných oblastí kvalitnými učebnicami alebo monografiami slovenských autorov.

Zdá sa preto, že napísanie koncepčne novátorského literárneho diela z oblasti medicíny a konkrétne kardiológie, je takmer nemožné. Avšak po preštudovaní knihy „Zlyhávanie a transplantácia srdca“, som bol doslova nadšený. Trojica renomovaných kardiológov – prof. MUDr. Juraj Fabián, DrSc., doc. MUDr. Eva Goncalvesová, CSc. a MUDr. Ivana Štefanková, PhD. – si dali náročný cieľ: mnohokrát literárne kvalitne spracovaný problém srdcového zlyhávania poňať z hľadiska zdanlivo pre pacienta a terapeuta bezvýhodiskovej situácie tej fázy malígneho kardiologického stavu, keď organizmus s chorým srdcom už nereaguje na štandardnú farmakoterapiu a keď aj možnosti chirurgickej intervencie na zlyhávajúcom srdci nie sú schopné priniesť akceptovateľný terapeutický benefit.

Hneď na začiatku treba povedať, že náročnej témy sa autori zhostili naozaj bravúrne. Hoci transplantácia je nosným problémom, kniha prezentuje zlyhávanie srdca v celej jeho zložitosti a medicínskej a spoločenskej dôležitosti. Od definície, epidemiológie a patogenézy, cez diagnostické a terapeutické prístupy, až po samotnú transplantáciu a jej pozitívne dôsledky, ale aj potenciálne úskalía. To, čo robí knihu nesmierne zaujímavou, je vynikajúca koncepcia a v rámci nej proporcionálna distribúcia priestoru pre jednotlivé kapitoly. Hoci každá kapitola je súčasťou mozaiky, objasňujúcou hlavný zámer – výmenu zničeného srdca za nové – jednotlivé kapitoly sú koncipované ako samostatné state, ktoré môže čitateľ absorbovať bez toho, aby bol oboznámený s predchádzajúcim textom. Aj

keď tematika varíruje od histórie, cez patofyziológiu a farmakológiu až po chirurgické intervencie, zo spôsobu interpretácie týchto problémov je zrejme, že ide o erudovaný postoj kardiológov, ktorí sú dennodenne konfrontovaní s nevyhnutnosťou analýzy a syntézy poznatkov zo všetkých uvedených oblastí pri rozhodovaní o manažmente pacienta s ťažkým srdcovým zlyhávaním. Autori si na viacerých miestach dovolili zaujať aj filozofické stanovisko k často pertraktovaným, ale stále nevyriešeným problémom, ako je názvoslovie srdcového zlyhávania, problematika klasifikácie a rozličné etické problémy. Pritom text jednotlivých častí je dokonale informatívny, nabitý podstatnými faktami, ale prezentovaný jednoduchým štýlom, ktorý umožňuje čítanie aj „nekardiológom“. Obrázky, schémy a tabuľky sú jednoduché s vystihnutím podstatného, čo pochopenie aj zapamätanie textu výrazne uľahčuje. Spisovateľským umením je dosiahnuť to, čo táto kniha dokázala prakticky v každej z kvalitatívne mimoriadne vyrovnaných kapitol: aby čitateľ mal dojem, že zlyhávanie a transplantácia srdca nie je až taký medicínsky a intelektuálne náročný problém, ale že ide o literárny príbeh, ktorý nabáda čítať ďalej a ďalej ...

Na záver môžem povedať, že som sa stretol len s malým počtom medicínskych kníh, ktoré vo mne zanechali taký pozitívny dojem, ako kniha Zlyhávanie a transplantácia srdca. O tom, že sa kniha stane štandardom v literatúre ťažkého zlyhávania srdca a jeho liečby, niet pochýb. Dobře preložená do anglického jazyka by sa mohla stať uznávaným literárnym dielom aj v zahraničí.

prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc.
Ústav patologickej fyziológie
a III. interná klinika LFUK, Bratislava